

Redakcja: tel. 138.20, 142.20, Admini-
stracja: tel. 132.45, ul. Świrki (daw-
niej Kasia) Nr. 2.
Redaktor i jego zastępca przyjmują
od czytelników i do 2 po południu.
WARUNKI PRENUMERATY:
PRENUMERATA miesięczna s odbie-
ranem numerów w administ. „Echa-
” 2 zł 10 gr. Odbiorca może zamówić 6 nr.
Od dnia 1 stycznia 1938 r. prenume-
rata miesięczna i przelicza pociągowa
wynosi 2,50 miesięcznie (z 7 zł
kwarta) (przy płatności gotówką).
Prenumerata zagraniczna 4 zł 50 gr.
Artykuły nadesłane bez oznaczenia ho-
norarium uważane są za bezpłatne.
Rokopisów nadsyłanych jak i edy-
towanych, redakcja nie zwraca.

ECHO

Rok XIV Nr. 146

Łódź piątek 27 maja 1938 r.

CENY OGŁOSZEŃ
Przed tekstem tj. 1-sza strona 50 gr.
za w. m-m 1 lam. str. 5 lam. w tekście
50 gr. nekrologi 40 gr., swyca. 15 gr.
strona 10 lamów, drobne 15 gr. za wy-
raz, dla poszukujących pracy 10 gr.
najmniejsze ogłoszenie 120 gr., dla
bezrobot. i st. Ogłoszenia dwukolorowe
o 50 proc. drożej, ogłoszenia zagranicz-
ne i trójkolorowe o 100 proc. drożej.
Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł
Ceny ogłoszeń niedzielnych są o 25 proc.
droższe.
Za 1 w. m-m w 1 lamie szer. 70 mm.
(strona 5 lamów), w wydaniu prowiz-
cyjnym 20 zł. Za termin druku
i treść ogłoszeń administracja
nie odpowiada. P. K. O. Nr. 602.580
Opłata pocztowa naliczona gotówką.

Wojska „rządowe“ podczas obecnej ofensywy straciły 25 tysięcy żołnierzy

NOWE SUKCESY POWSTAŃCÓW.

BARCELONA, 27. 5. — Komunikat rządowy głosi, że na odcinku Tremp wojska rządowe zdobyły kilka pozycji na południe od San Croneli i w okolicach Figuerola de Orcao. Na odcinku Gudar powstańcom udało się wyrównać nieznacznie swe linie, lecz wojska rządowe odzyskały wkrótce potem dwa wzgórza na południe od Pennaroya.

DUŻE STRATY.

SALAMANKA, 27. 5. — Powstańcza kwatery główna komunikuje, że nieprzyjaciel zgromadził wielką ilość artylerii i czołgów podejmował kilkakrotnie ataki na odcinku Balaguer i Tremp. Wszystkie te natarcia zostały odparte, przy czym nieprzyjaciel poniósł bardzo duże straty. Komunikat zaznacza, że od chwili rozpoczęcia ofensywy w Katalonii wojska rządowe straciły ponad 25 000 żołnierzy. Na froncie Castellon wojska nasze zdobyły szereg ważnych stanowisk nieprzyjacielskich. Na froncie Teruelu zdobyliśmy Serro Gordo, Cerro dela Cruz, Fermiche Alto, Fuente del Corito oraz szereg innych wysuniętych placówek. Nieprzyjaciel porzucił na placu 380 zabitych, do niewoli wzięliśmy 150 jeńców.

OGIEN PRZECIWOLOTNICZY NIE POMÓGŁ.

CERBERE, 27. 5. — W czwartek około g. 21.30 nad miastem ukazał się samolot, lecący od strony morza. Samolot leciał dość wysoko, tak że nie można było rozpoznać przynależności. Artyleria rozpoczęła ostrzeliwanie samolotu oświetlonego reflektorami. Mimo ognia przeciwlotniczego samolot zrzucił kilkanaście bomb, które padły wokół dworca kolejowego w Cerbere.

Syn b. następcy tronu przybył z małżonką do Nowego Jorku

NOWY JORK, 27. 5. Księżę Ludwik Ferdynand pruski wraz z małżonką ks. Kirą przybyli do Nowego Jorku na pokładzie transatlantyku „Biremen”. Associated Press donosi, że w czasie nadchodzącego week-endu para książęca będzie zaproszona przez prezydenta Roosevelta do jego rezydencji w Hyde Park.

Bezrobotni posiadający... auta nie mogą pobierać zasiłków.

MONTREAL, 27. 5. — Rada miasta Toronto na posiedzeniu poświęconym sprawie bezrobotnych pobierających zasiłki, zgodziła się ze stanowiskiem rządu dominialnego, który uznał, że nie mogą pobierać zasiłki bezrobotni mający auta, radio lub telefony.

Zamachowiec zginął od bomby zegarowej.

Na jednej z najruchliwszych ulic Rotterdamu pośliznął się i upadł jakiś przechodzień. W tej chwili rozległa się głośna detonacja i osobnik ten został przez eksplozję rozzerwany w kawały. Okazało się, że był to obywatel czechosłowacki, niosący w walizce bombę zegarową. Dwie osoby wśród przechodniów zostały ciężko, a cztery lżej ranne. Na zdjęciu: przykryte derką szczątki zamachowca.

54 proc. ludności St. Zjednoczonych aprobuje politykę prez. Roosevelta

NOWY JORK, 27. 5. — Miesięcznik „Fortune” ogłasza pierwsze wyniki referendum zorganizowanego przez redakcję w całym kraju w ciągu ostatnich 4 miesięcy. Referendum dało następujące wyniki: 54,7 proc. głosów aprobuje politykę prezydenta Roosevelta, 34,4 proc. przeciwna wia się jej, a 10,9 nie zajmuje wyraźnego stanowiska.

Codreanu został skazany na 10 lat ciężkiego więzienia

BUKARESZT, 27. 5. — W procesie Codreanu sędziom przysięgłym wojskowym postawiono 40 pytań, dotyczących zdrady głównej, przetrzymywania dokumentów tajnych i zamachu na bezpieczeństwo publiczne. O godz. 12.30 sąd udał się na naradę. Po przeszło 3-y godzinnych na radach ogłoszono wyrok, skazujący Codreanu na 10 lat ciężkich robót za zdradę, 5 lat za usiłowanie wywołania przewrotu przy pomocy państwa obcego, 8 lat ciężkich robót za organizowanie uzbrojonych oddziałów i wreszcie na 6 lat pozbawienia praw obywatelskich. Łączną karę trybunał ustalił na 10 lat ciężkiego więzienia. I na zapłacenie 2.000 lei kosztów sądowych.

Wizyta min. Becka w Sztokholmie

Moment powitania min. Becka i jego małżonki na dworcu głównym w Sztokholmie. Obok ministra Becka i p. Jadwigi Beckowej stoi (na prawo) szwedzki minister spraw zagranicznych Sand'er z małżonką.

Skąd się wzięła krew w przedziale kolejowym? Częściowe wyjaśnienie zagadkowego wypadku

WILNO, 27. 5. — Donosiliśmy o zagadkowym wypadku w pociągu osobowym Wilno — Królewszczyzna. Sledztwo w tej sprawie przybrało nagle nieoczekiwany obrót. Zgromadzone przeciwko zatrzymanemu obywatelowi Waclawowi Karoszczykowi dowody świadczące pozornie z całą pewnością o tym, że to on zamordował kobietę i wyrzucił ją przez okno wagonu pod koła pędzącego pociągu — nagle rozwiły się. Ustalono bowiem, że zmasakrowane zwłoki nieznannej kobiety znalezione na torze kolejowym w pobliżu przystanku Rozłogi, stanowił trup 40-letniej Pauliny Stiepanian, mieszkawki zaścianka Jodowo, gminy komajskiej. Stiepanian ostatnio wydalila się z domu i bląkała się w okolicy. Prawdopodobnie przechodząc przez tor trafiła ona pod koła lokomotywy. Ustalenie tożsamości ofiary wypadku rozwiało wszelkie przypuszczenia co do tego, że mogła ona być zamordowaną w pociągu. Policja ustala jednak obecnie inną okoliczność: Skąd się wzięła krew w przedziale kolejowym i na ubraniu podróżującego tym przedziałem obywatela łotewskiego Karoszczyka.

Zgon wybitnego Polaka w Montrealu

MONTREAL, 27. 5. — W Montrealu zmarł w wieku lat 75 Adolf Niezbrzycki, jeden z wybitniejszych przedstawicieli kolonii polskiej miasta. Zmarły brał czynny udział w życiu polskim. S.p. Adolf Niezbrzycki, pochodzący z kresów, mieszkał przez pewien czas w Montrealu, potem w Detroit w Stanach, skąd powrócił do Montrealu.

Dolar 5.27 1/2

Bank Polski notował dolary po 5.27 1/2 pół, funty szterlingi 26.21, franki szwajcarskie 120.60, franki francuskie 14.54, liry włoskie 21.67

Światowy kongres eucharystyczny w Budapeszcie

W Budapeszcie rozpoczął się światowy kongres eucharystyczny, na który wyjechała również liczna pielgrzymka polska z prymasem Polski Jem. ks. kardynałem dr Hlondem na czele. Prócz wielu biskupów z całej Polski, wyjechał na kongres z Warszawy Jem. ks. kardynał Kakowski i nuncjusz papieski JE. msgr. Cortesi. Zdjęcie przedstawia moment powitania w Budapeszcie przybyłego z Rzymu w charakterze legata Ojca św. na kongres kardynała Pacellego, sekretarza stanu w Watykanie. Do ks. Kardynała, za którym stoi regent Węgier admirał Horthy, wygłasza przemówienie powitalne burmistrz Budapesztu Szendy.

Partia Niemców sudeckich dementuje tekst wywiadu Henleina.

PRAGA, 27. 5. — Wywiad Warda Price z Henleinem wywołał ogromne poruszenie i partia niemiecko-sudecka uznała za konieczne ogłosić komunikat, wedle którego przedstawienie rozmowy z Henleinem oddaje tylko wrażenia, jakie odniósł korespondent angielski z rozmowy z przywódcą Niemców sudeckich. Odnośnie rzekomo wy- /suszczonych przez Henleina trzech możliwości rozwiązania sprawy wrażenia te określone są przez stronę niemiecko-sudecką jako mylne.

Otwarcie Domu-Pomnika Marszałka w Bielsku Podlaskim.

BIELSKO (Podlaskie), 27. 5. — W dniu wczorajszym odbyło się tu uroczyste otwarcie nowowzbudowanej części Domu Pomnika Marszałka Piłsudskiego, jako częściowego wykonania uchwały zarządu miejskiego Bielska Podl. z r. 1935. Przecięcia symbolicznej wstęgi dokonał wicewojewoda białoostocki Jankowski w obecności przedstawicieli dowódcy okr. i kuratora okr. szkolnego. Przemówienie sprawozdawcze wygłosił burmistrz Bielska, inicjator i przewodniczący komitetu budowy b. sen. Erdman. Nowowzbudowana część domu mieści w sobie salę teatralną, kinową, zebrań, bibliotekę miejską i klub towarzyski. Na zakończenie uroczystości o godz. 20 w sali teatru nowego domu odbyło się uroczyste przedstawienie „Przeziębaczki”, Żeromskiego z Jul. Osterwą w roli głównej.

Krwawe demonstracje robotników. Kilkadziesiąt osób rannych.

NOWY JORK, 27. 5. — W Acron (Stany Ohio) doszło do starcia strajkujących z policją. 4000 robotników z zakładów Goodyear o północy usiłowało dostać się na teren fabryki. Przed bramami zagroziła strajkującym robotnikom drogę policja w sile 75 ludzi. Nie mogąc opanować tłumy policja użyła bomb z gazem łzawiącym a następnie rozprężyła tłum pałkami gumowymi. Około 30 osób odniosło rany.

Minister Roman odleciał do Berlina

WARSZAWA, 27. 5. — Minister przemysłu i handlu A. Roman odlatuje dziś do Berlina, celem wzięcia udziału w uroczystości otwarcia międzynarodowej wystawy rzemieślniczej w Berlinie.

Delegacja broni pancernej u Marszałka Śmigłego Rydza.

Z okazji uroczystości wręczenia pułkom broni pancernej sztandarów, Marszałek Edward Śmigły - Rydz przyjął onegdaj delegację wszystkich oddziałów wojsk pancernych. Na zdjęciu: — gen. Kozicki melduje Marszałkowi Rydzowi-Śmigłemu delegację broni pancernej. Wczoraj odbyło się w Warszawie poświęcenie sztandarów oddziałów broni pancernej z całej Polski oraz pułków artylerii warszawskiego i łódzkiego okręgów korpusu

PIERWOTNA OJCZYZNA MALAJÓW. MIASTO DZWONKÓW i ROWERÓW

Pojętni uczniowie dalekich mistrzów.

Medan, w maju. Sumatra jest po Grenlandii, Borneo, Nowej Gwinei i Madagaskarze — piątą z rzędu największą wyspą świata. Mniejsza od Borneo, przewyższa zato Sumatrę wymiarami wyspy liczbą ludności, chociaż nie należy z tego wnioskować, by zaludnienie jej było wyjątkowo gęste. Na przestrzeni, obejmującej 470.000 mil kwadratowych, a zatem o blisko jedną czwartą większej od Polski, żyje około 8 i ćwierć milionów ludności. Z tego zaledwie 28.000 Europejczyków, 7 milionów tubylców i 476.000 Chińczyków. Sumatra leży na samym równiku. Pas równikowy dzieli wyspę na dwie niemal równe części których najdalej wysunięte cypel, przy ukośnym położeniu wyspy, pozostają w równym oddaleniu od równika.

Tyle geografii. A teraz nieco historii i polityki. Sumatra należy do Holandii i jest drugą z rzędu największą wyspą Indji Holenderskich.

Istnieje teoria, że Sumatra była kolebką całej rasy malajskiej, która biorąc stąd swój początek rozpostarła się następnie po całej Południowej Azji. Obecnie żyją na Sumatrze liczne szczepy, rządzone przez moc własnych królów i królików. Największym spośród nich jest szczyt Bataków, których język jest najbardziej rozpowszechniony na wyspie. Holandia jest dalekim i małym w porównaniu ze swymi koloniami kraikiem. Odległość między koloniami a metropolią zmniejsza się jednak z roku na rok, wraz z rozwojem środków komunikacyjnych. Obecnie kursują na holenderskich liniach szybkie statki, lecą samoloty, rozmawiają potężne stacje radiowe. Linie lotnicze łączące Holandię z jej koloniami należą do najlepszych na świecie.

Dawniej rządzenie takimi wielkimi koloniami było bardziej utrudnione. Potrzeba było w tym celu licznej armii wiernych, zatrudnianych urzędników. Skąd miano ich wzięć? Biali obywatele Holandii niechętnie zmieniali łagodny klimat niderlandzki, na zabójczą aurę okolic tropikalnych. Potrzeba było wielu, wielu ludzi, ale ludzi przystosowanych do życia pod równikiem. I oto Holandia, w odróżnieniu od wszystkich innych potęg kolonialnych zaczęła patrzeć przez palce na mieszane małżeństwa między Europejczykami, a córkami tubylców. Ostatecznie, ludy zamieszkujące Indie Ho-

lenderskie nie są dzikimi. Posiadają one swoistą starą kulturę, i to starszą, niż kultura samej Holandii... Tak przyszło na świat wiele tysięcy mieszkańców i z nich rekrutuje się element, który rządzi dziś wyspami w interesach Holandii.

Tylko nominalnie mieszka na Sumatrze 28.000 Europejczyków. W rzeczywistości są to tylko pół lub ćwierć Europejczycy, jakkolwiek żaden z nich nie zgodziłby się za nic w świecie, by być zaliczonym do Azjatów. Oni to są właściwymi panami wysp, a raczej ich podpankami; nie oficerni, tylko felfelkami holenderskiej administracji.

Wielkie są wyspy holenderskie i są one rajem na ziemi, ale dostać się do tego rajy nie jest rzeczą łatwą. Otrzymałszy więc trzeba jeszcze wpłacić około 20 funtów angielskich, jako kaucję na wypadek, gdyby

wjeżdżający pozostał na terenie kolonii holenderskiej ponad 6 miesięcy.

Małym pociągami z portu — przeciągu jednej godziny — jest się w mieście Medan, drugim z rzędu największym miastem Sumatry.

Szczególny nastrój ogarnia człowieka na ulicach tego miasta.

Pełno dzwonek. Ze wszystkich stron dzwonek, dzwoneczki zlewające się z wieszającą nad miastem słoneczną ciszą, niby brzęczenie owadów, z milczeniem ukwieconej łąki.

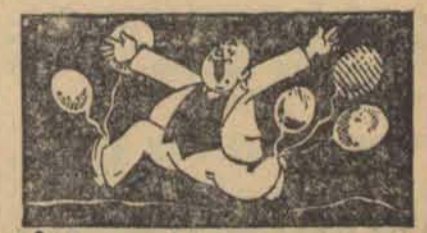
Całe miasto na rowerach. Zwyczaj ten, przeschwiecony z Holandii, niezwykle się tu przyjął. Krajowcy doprowadzili sztukę jeżdżenia na „kółkach“ do jeszcze większej perfekcji, jakgdyby zamiast dolnych kołczyń mieli koka.

Królewski bal w Londynie.

KRAWCY ZAWALENI ROBOTĄ.

Królestwo Anglii tradycyjnym zwyczajem dają wspaniały bal, który ma uświetnić doroczne Derby, będące największym świętem sportowym Anglii. Odbędzie się on dnia 1 czerwca br. W pałacu Buckingham, zamykając jednocześnie sezon zimowo-wiosenny. Potem angielskie sfery posiadające zazwyczaj rozjeżdżają się już do swych posiadłości, lub udają się do zagranicznych miejsc rozrywkowych i wypoczynkowych. Bal królewski będzie tym świetniejszy, że nastąpi po nim dłuższa niż zwyczaj przerwa, spowodowana projekowaną podróżą królewskiej pary po dominiach.

stkie czołowe magazyny mody, tak krajowe, jak i francuskie, największe mistrzyni sztuki krawieckiej i cały sztab zdolnych pomocników.

Lebko przedzierny przez życie
stosując LEBWOHL, niezawodny plaster na odciski.
Przy kupnie żądać oryginalnego pudełka LEBWOHL. Na każdym plasterku jest też napis LEBWOHL.

Zjazd historyczny P.O.W. we Włocławku

W tych dniach odbył się we Włocławku zjazd historyczny okręgu pierwszego I-go P.O.W. 1) Wojewoda pomorski Władysław Raczkiewicz odsłania tablicę pamiątkową na domu przy ul. Kościuszki nr 4 we Włocławku, w którym mieściła się komenda okręgu I-go P.O.W. 2) Pochód uczestników zjazdu przez ulice Włocławka.

Placz chłopca w szpitalu

wrócił choremu pamięć.

Amnezję nazywamy utratą pamięci. Dziwna ta choroba dzieli się na dwa rodzaje, amnezję częściową, kiedy ofiara traci pamięć tylko pewnych przeżyć i amnezję całkowitą kiedy ofiara traci pamięć wszelkich wspomnień w ogóle. Przyczyną choroby tej jest zazwyczaj utrata przytomności naprzekład przy omdleniu, napadzie padaczki itd.

szedł pewnego wieczoru John E. Kinder, aby udać się do doktora. W kilka dni później znaleziono go w Indianapolis, nieświadomego skąd przybył, gdzie jest i kim jest. Dopiero w nocy, gdy w szpitalu krzyknął zaczął chłopiec, Kinder zbudził się mówiąc: „Matka, dziecko płacze“ i w tej chwili powróciła mu pamięć.

Biały domek słynnego p. sarza

tematem wiecu.

W jednej z południowych prowincji belgijskich znajduje się domek, w którym mieszkał i nauczał Fenelon — słynny bajkopisarz, autor głośnego „Telemaka“, kaznodzieja i arcybiskup. Fenelon, przyjeżdżając z Paryża do Belgii w celu zwalczania jansenizmu, zamieszkiwał zwykle w tym piętrowym, białym domu, ozdobionym oryginalnym dachem mansardowym. Obecnie w domku Fenelona mieszka kilka rodzin robotniczych i mieści się freblówka. W ostatnich dniach powzięto zamiar przerobienia domku na zakład dla młodzieży. Ale deputowani departamentu Mons zwołali wielki wiec, na którym przedłożyli

zebrany sprawę ocalenia domku Fenelona. Cztery tysiące robotników, którzy nie słyszeli o Fenelonie, uchwalili wniesienie petycji, aby biały domek uznano za zabytek historyczny. Podobno, bardziej niż postać Fenelona, przemówił im do sumienia fakt, że swego czasu w domu tym ukrywał się głośny rozbójnik Moneuse, terroryzujący podczas rewolucji francuskiej całą tamtejszą okolicę.

Popierajcie Czerwony Krzyż!

Helena LIPKOWSKA

Szampańskie życie

Powieść 13

Pierwsze latające dziewczęta w Niemczech.

Mianem „latających dziewcząt“ określono w Niemczech pięć młodych lotniczek, które po raz pierwszy w dziejach niemieckiej komunikacji lotniczej zostały zaangażowane przez Lufthansę do stałej obsługi linii lotniczych. Na zdjęciu nowokreowane stewardesy lotnicze przy jednym z samolotów Lufflans.

Całe dwa lata spędził w tym węgierskim majątku. Żyli z sobą jak mąż z żoną. On jednak nigdy nie brał tego na serio: zanadto żywy nosił w duszy obraz Meli tej dorodnej, najpiękniejszej w całej wsi dziewczyny, za którą szalał, jako dwudziestoletni parobczak, a której całą duszą ślepo uległy był, jako mąż, pomimo, że nieraz zalała mu sadła za skórę. Tęsknił za nią w niewoli, nie pamiętał jej wad. Przeciwnie, wyobraźnia rysowała mu Melę zawsze promienną, uśmiechniętą. Tylko dlatego, że był młody, że burzyła się w nim krew, uległ pokusie w postaci Ilony.

Ona brała to zupełnie inaczej: świata poza nim nie widziała, a kiedy odjechał, od razu zdecydowała że podąży za nim.

Boże, ten dzień, kiedy niespodziewanie stanęła w ich progach! Scenę podobną w piekle chyba wyobraźnia rysuje. Ilona z twarzą krwawiącą, pooraną paznokciami Meli, burzą czarnych włosów nad czołem i oberwanym rękawem bluzki, pokonana odeszła z pola walki. Wtedy on, niepomny niczego, posłuszny jedynie głosu serca, które wezbrało wielką litością, dla tej bezdomnej obitej a całą duszą oddanej mu dziewczyny, podążył za nią.

Nie śmiał odezwać się, wlokł się za nią ulicami miasta w pewnej odległości aż do meblowanych pokoi, gdzie zamieszkała.

A kiedy wreszcie zdecydował się wejść do jej pokoiku, bez słowa padł przed nią na kolana, kryjąc twarz w jej spódnicy.

A ona położyła mu rękę na głowie i tak trwali wieczność całą...

Ułożyło się to jakoś potem. Meli porzucić z dwójgiem drobnych dzieci nie mógł. Ilonie znalazł posadę u pani Weissowej. Dotąd tam była.

Widywali się rzadko, ukradkiem. Kochankami już więcej nie byli. Jeszcze tam w meblowanych pokojach w milczeniu powzięli tę decyzję. Wiedzieć jednak, że w tym samym mieszkaniu jest ktoś całą duszą oddany, moc do czasu do czasu pójść zaciągnąć rady, było dla Adama w jego ciężkim życiu dużą osłodą.

Ilona... Niktby dziś nie poznał w tegiej czterdziestoletniej kobiecie, smukłej jak trzcina z rumieńcami na smagłych policzkach, dziewczyny z tamtych czasów.

Teraz łatwo można by ją wziąć za starą cygankę wróżbiarkę, a jednak oczy zawsze pozostały te same... Duda uśmiechnął się.

brzmiała mu w uszach szorstka łamana mowa Ilony i czuje nieprzepatą ochotę zobaczenia jej.

— Ech, chyba wskoczę tam na chwilę podczas pory obiadowej — zdecydował.

Na pewno poradzi ustąpić pracę Jankowi.

XVII.

W sklepie B-ci Weiss był ruch od samego rana. Kazia z wypiekami na twarzy, nóg już nie czuła.

Zaledwie zdążyła ułożyć na półce przywieziony od hurtownika transport herbaty, jak już musiała biec do piwnicy wydawać masło do kasyna wojskowego. A teraz kiedy pan Kazimierz zawałował ją do pomocy, bo nie mógł sobie dać rady z klientami potrzebna była znowu starszemu subiekutowi panu Julianowi.

— Panno Kaziu, do czego to podobne — szeptał ze złością — klientka skarżyła się, że dała pani wczoraj sfermentowane powidlą.

Kazia rzuciła spojrzanie w stronę, gdzie stali klienci.

— Która? — zapytała.

— To nie panią nie obchodzi która — odpowiedział niegrzecznie pan Julian — dość, że dała pani świństwo.

Ale Kazia już widziała — to ta z zielonym piórkiem wieczmie się awanturowała.

— U nas proszę pana nie ma sfermentowanych powideł, sama pani szefowa robiła wczoraj inspekcję.

— Niechno panna Kazia zanadto mądra nie będzie. Czego tam znowu chcesz? krzyknął do chłopaka sklepowego.

— Pan dekorator potrzebuje wyższej drabiny.

— To nie wiesz durniu, gdzie szukać? Może ja mam iść po nią do piwnicy.

Chłopak znikł w przejściu za sklepem.

Kazia chciała odejść, ale pan Julian zatrzymał ją.

— Chwileczka. Pytam, co panna ma w głowie? Dlaczego nie zareklamowała dotąd 10 flaszek mleka butelkowego?

— Czego on ode mnie chce? — Zbierało się Kazi na plac. Nigdy, nigdy dogodzić mu nie mogła, a przecie starała się jak mogła, nawet szefowa chwaliła ją za pracowitość.

Czerwona jak piwonja, w czepeczku przekrzywionym na ucho poleciała do telefonu.

Zachowała dziesięć flaszek mleka, a w międzyczasie zerknęła w stronę witryny, gdzie dekorator krzątał się od paru godzin

Co też z tego wyniknie? Wyrosła tam już w rogu palma, z której zwisały kiście sztucznych złocisto-przezroczystych daktyli. Kazia miała ochotę dotknąć by przekonać się z czego są zrobione, ale czy miała na to czas?

Teraz znów w drugim końcu witryny dekorator wznosił skalę, a u jej stóp miał być podobno malutki basen dla tych wielkich raków, które dziś pierwszy raz szefowa aeroplanem sprowadziła z zagranicy.

Do sklepu weszła szefowa. Twarz miała zatroskaną, nie patrzyła nawet na witrynę.

Kazi żal było szefowej. O jej kłopotach coś nie mógł obito się o uszy personelu sklepowego. Ten i ów troszczył się już o swą posadę. Kazia o tym wcale nie myślała, chciała po prostu, by tym kogo lubi, dobrze było na świecie.

Szefowa, chociaż surowa i wymagająca, była sprawiedliwa, dobra, nawet. Kiedy dowiedziała się, że chłopiec Kazi powrócił z wojska, dała jej dwa dni urlopu!

Dziewczyna nieśmiało podeszła do pani Weissowej: — Widziała pani szefowa jak pięknie wygląda witryna?

Pan Julian uśmiechnął się zjadliwie.

— Mała żmija podlizuje się znowu! Panno Kaziu — zawołał — proszę zrobić jedną paczkę z tego — ręką wskazał paczuski masła, cukru, herbaty i innych produktów na ladzie.

Pani Weissowa uważnie przyglądała się pracy dekoratora.

— Butelki szampańskie — objaśniał ten ostatni — umieścimy pośrodku. Będą leżały jedne na drugich sztykami do ulicy. Ta przezroczyta zastona z mieniących, złotych paciorków, umocowana do szybek, wyobrażać będzie złotą szampańską kaskadę. Przytwierdzone również do szybek lampki neonowe będą wieczorem rzuciły napisy Veuve Cliquot, Pommery, Sec itp. Palmę skończyłem dekorować — może szanownia pani sama obejrzeć efekt — cofnął się o dwa kroki, przechylając głowę.

— Tu z tej mniejszej palmy storczyki opadać będą na piramidkę ananasów. A wreszcie pod skalą umieścimy basenik dla homarów.

Pani Weissowa z milczeniem przyglądała się dziełu dekoratora.

Powoli twarz jej rozjaśnił uśmiech.

— Egzotycznie, bardzo egzotycznie, drugiej takiej witryny nie ma w całym mieście. Może, może przyciągnie to klientelę.

Za nimi personel sklepowy wyciągał szyję

CZŁOWIEK UMYSŁOWO CHORY NIE PRZYJMA NIKOMU RACJI

Sześć przykładów niedomagań nerwowych

— Doktorze, czy ja tracę rozum?
Z takim pytaniem zwracają się tysiące ludzi do psychiatrów na całym świecie. Są to ludzie, którzy pewnego dnia nabrają strasznego podejrzenia, że w ich głowie zaczyna się jakiś zamęt.

Proszę się jednak uspokoić. Sam fakt takiego podejrzenia usuwa całkowitą możliwość istnienia choroby umysłowej. Człowiek chory umysłowo nie zdaje sobie z tego nigdy sprawy.

Najczęstszym objawem choroby umysłowej jest „złudzenie”. Pacjent przyswaja sobie fałszywy pogląd; jego rozumowanie nie i wnioski stają się całkiem nie logiczne; kurczowo trzyma się tego, co on uważa za słuszne i prawdziwe, pomimo wszelkich dowodów fałszywości i absurdalności jego poglądów. Człowiek umysłowo chory nie przyzna nikomu racji; on jeden rozumie. Jeżeli kto jest obłąkany, to nie on — zawsze ten drugi.

Jeżeli chodzi o człowieka, który martwi się, że traci zmysły, to całkiem inna sprawa. On czuje, że z nim jest coś nie w porządku. Powodowany nerwowymi symptomami, na które cierpi, zdaje mu się, że zaczyna się różnić od innych ludzi. Jednakże jego rozumowanie i wnioski są całkiem logiczne. Nie traci łączności ze światem, odwrotnie, stara się kurczowo trzymać tej łączności. Człowiek umysłowo chory stracił właśnie tę łączność i żyje odseparowany w swoim świecie, dziwnym i osobliwym.

Człowiek chory nerwowo może też mieć absurdalne idee i wyobrażenia, które można by nazwać wybujałą fantazją. Jednakże, opanowany choćby najgłupszymi pomysłami czy idealami, stara się przewyciężyć je, i dąży do tego, aby czuć się i zachowywać jak normalni ludzie.

Umysłowo chory może sobie wyobrazić, że ma wszystkie kości polamane. Na nic nie zda się, jeżeli go postawić na nogi i przekonywać, że nie jest polamany, skoro stoi. Będzie on w dalszym ciągu tkwił w przekonaniu, że wszystkie kości ma polamane. Inny znów będzie twierdził, że mu krew całkiem wyschła i dlatego tak marnie się czuje. Nic nie pomoże, na przykład, ukłucie igłą i pokazanie mu, że krew jest. Nie uwierzy.

Podajemy kilka popularnych symptomów. Symptomy te nieraz naprowadzają na myśl, że tracimy rozum. Dolegliwości takie mogą doprowadzić do neurastenii, jeżeli osobnik cierpi na nie przez szereg lat i nie ucieka się do pomocy lekarza. Pamiętajmy jednak, że neurastenia nie doprowadza do pomieszczenia zmysłów.

1. **Utrata pamięci.** Powodem utraty pamięci przeważnie bywają następujące przyczyny: za mało snu, ruchu i świeżego powietrza. Za dużo alkoholu, tytoniu i zła przemiana materii. Jeżeli usuniemy którąkolwiek z tych przyczyn zauważymy natychmiast poprawę.

Jeżeli chodzi o psychiczne powody utraty pamięci, to zauważymy, że człowiek najłatwiej pamięta fakty, które się działy niedawno, rzeczy ekscytujące i dramatyczne i wydarzenia, które powtarzały się w jego życiu kilkakrotnie. Ogromny wstrząs, na przykład, może nam chwilowo przesłonić pamięć na fakty, które działy się w dalszej przeszłości. Nie jest to oznaką choroby umysłowej.

2. **Nieemożność skupiania się.** O drugim punkcie można właściwie powiedzieć, wszystko to, co wyżej, gdyż obydwie te dolegliwości przeważnie idą w parze.

3. **Kompleks niższości.** Ci, którym nie powodzi się w pracy, miłości i towarzysko stają się nieśmiali i zniechęceni. Powinni oni szukać przyczyn, które ten stan powodują. Może się to datować na przykład, od dzieciństwa, powodowane złymi metodami wychowawczymi rodziców lub opiekunów.

Poczucie upośledzenia może też być spowodowane również niedomaganiem niektórych gruczołów.

W każdym razie poczucie upośledzenia, bez względu na pochodzenie, jest całkowitą antytezą postępowania chorego umysłowo człowieka. Jeżeli o to chodzi, to chory umysłowo choruje raczej na nadmiar egotyizmu.

4. **Instykt samobójczy.** Gdy nam zaczyna być za „ciasno”, wszystko idzie na opak i bezradnie. Powstaje wówczas myśl o samobójstwie. Mało jest ludzi na świecie, którzy kiedyś w swym życiu nie myśleli o samobójstwie. Oczywiście, tylko słaby człowiek się poddaje. W silnym człowieku poczucie odpowiedzialności zwycięża. Nie jest to oznaką zbliżającej się choroby umysłowej.

5. **Zmartwienia.** Martwimy się gdy nie widzimy możliwości wyraźnego wybrnięcia z niebezpiecznej sytuacji, która nam grozi. Umysłowo chory nigdy się nie martwi. Jest za pewny siebie.

6. **Poczucie nierealności.** Bywa to wtedy, gdy całe nasze otoczenie, zaczyna być nierealne, tak jakby ludzie i rzeczy przestały koło nas istnieć. Widzimy to wszystko jakby przez mgłę. Należy wtedy zapytać siebie samego, przed czym szukamy ucieczki. Przeważnie człowiek zna doskonale przyczynę, lecz nie chce się do niej przyznać. Typowym powodem tego stanu bywa zawód w miłości i bezrobocie. Nasz mózg, odgrywa wtedy rolę naszego opiekuna i stara się przesłonić zmartwienie, czyniąc świat i otoczenie jakby nie istniejącymi.

Pamiętajmy jednak, że wręcz przeciwnie chory umysłowo uważa tylko swój świat fantazji właśnie za realny.

Beniaminek posterunku Nieodłączny towarzysz policjanta.

Jeden z angielskich funkcjonariuszy policyjnych, pełniący służbę na Nowej Gwinei, udał się w podróż inspekcyjną ze swego posterunku w Salamaua. Posiadał on nieodłącznego towarzysza psa, zwanego „Susie”. Ponieważ podróż inspekcyjna miała trwać przez dłuższy czas i przeważnie miała się odbywać w trudnych warunkach komunikacyjnych, pozostawił ów policjant psa na posterunku, polecając go troskliwej opiece kolegów. Kiedy po sześciu tygodniach nieobecności powrócił na posterunek w Salamaua, dowiedział się z wielką przykrością, że w dwa dni po jego wy-

jeździe pies znikł. Jakie było olbrzymie zdziwienie owego funkcjonariusza policji oraz wszystkich kolegów, gdy w dwa dni po powrocie z objazdu właściciela psa „Susie” przybiegli i legł u nóg pana. Wygląd psa był oplakany. Okazało się bowiem, że przebiegli on przestrzeń 400 mil, podążając trop w trop za swoim panem, nie mogąc jednak w czasie drogi mu na- dażyć.

Od tej chwili „Susie” stał się beniaminkiem nie tylko posterunku w Salamaua, lecz również całej miejscowości, oraz innych posterunków.

„Walec karowy — listonosz w drodze”. Znaczenie poszczególnych kart w kabale

W jednym z francuskich tygodników znajdujemy następujące:

Kabala stawiana przez zawodowe wróżki, może być równie dobrze rozrywką przyjemniejszą czas podobnie jak pasjanse. Należy tylko nauczyć się znaczenia poszczególnych kart i wyciągnąć wnioski z ich przypadkowego ułożenia.

Oto co mówi sztuka kabaly o kartach: Siódemki: karowa — list, kierowa serdeczne myśli, treflowa — nowina o pieniądzu, pikowa — spokój.

Osemki: karowa — sprzeczka, kierowa — szczęście, treflowa — niespodzianka, pikowa — choroba.

Dziesiątki: karowa — spóźnienie, kie-

rowa — szczęście w miłości, treflowa — powodzenie w interesach, pikowa — ciężka choroba.

Dziesiątki: karowa — podróż, kierowa — namienność, treflowa — pieniądze, pikowa — noc.

Walec: karowy — listonosz, kierowy — zakochany młodzieniec, treflowy — brunet, pikowy — zdrada.

Damy: karowa — kobieta płoża, kierowa — blondynka, treflowa — brunetka, pikowa — wdowa, lub rozwódka.

Króle: karowy — adwokat lub lekarz, kierowy — ten, który kocha, treflowy — brunet, pikowy — człowiek interesu.

Asy: karowy — mężczyzna daleko, kierowy — własny dom, treflowy — połączenie dwójga ludzi, pikowy — propozycja czy oświadczenie.

Płeć piękna zaczyna jeść Moda zaokrąglonych kształtów.

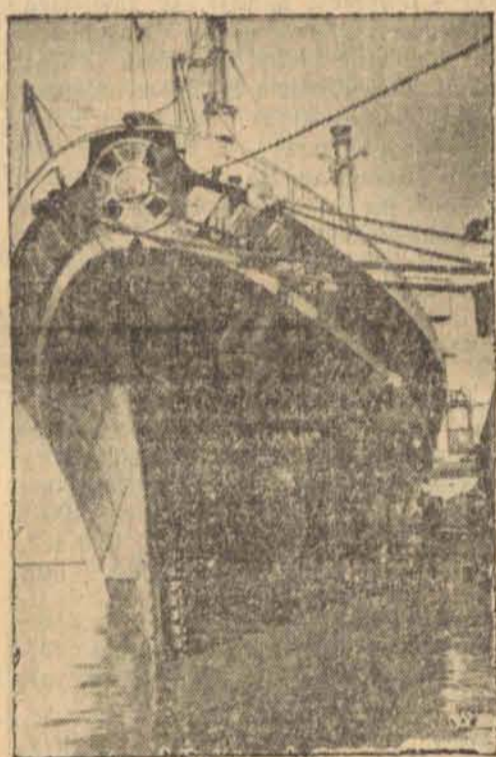
Nowomodna obecnie sylwetka kobieca winna posiadać tzw. „pełną linię” w odróżnieniu od smukłej linii. Nie rażą nawet ko biety o pełniejszej tuszy. W każdym razie za normę uważana jest waga 60 kg przy średnim wzroście.

Podkreślić należy, iż nową normę wagi określił w ten sposób Paryż, podczas gdy Wiedeń lansuje sylwetki jeszcze pełniejsze dodając do wymiarów paryskich 2 kg wagi.

W pismach widnieją również recepty najrozmaitszych lekarzy, którzy zalecają kurację tuczącą, składającą się z obfitego pożywienia, a zwłaszcza tłuszczów, potraw mącznych, cukru i śmietanki.

Nowości gdyńskie.

1) „Pilsudski” w porcie gdyńskim, podczas wiosennej toalety. 2) Nowe dźwigi na nadbrzeżu rumuńskim w Gdyni, przy nowozobudowanych magazynach portowych.

Concordia MERREL

Jacqueline i miłość

Patrzył na nią dziwnym wzrokiem.
— Chcesz mi pomóc? — rzucił z rozlęgnięciem i pewnym zdziwieniem.

Jacqueline opamiętała się.
— Nie, nie — rzekła prędko. — Naturalnie — wiem — to niemożliwe.

I zrobiło jej się nagle nieswojo.
— Panie pielęgniarki — zabrzmiał od drzwi głos Ja- pończyka, i Duan wyszedł szybkim krokiem.

Mignęły przez drzwi trzy pielęgniarki w fartuchach, takie spokojne i zawodowo pewne siebie, że Jacqueline poczuła się sama nędzna i pokorna. Dlaczego ona nie może być pomocą mężowi?

Duan powiedział coś szybko i cicho do przybyłych i poszedł na górę, a one za nim... Dlaczego one mogą mu pomagać, a ona, żona, nie? Jacqueline drżała ze zdenerwowania.

— Co by to było za szczęście — myślała — pracować z nim razem, pomagać mu, zasługiwać sobie na jego pochwały...

Tym więcej tego pragnęła, że tak trudne było do osiągnięcia.

Nie zobaczy go teraz, aż... aż... co? Aż będzie po wszystkim — cokolwiek się stanie.

Ledwie to pomyślała wszedł.
— Chcesz mi pomóc? — zapytał, jakby w rozmowie nie było przerwy. — Czy mogę zażądać od ciebie największej pomocy?

— O, tak, tak, tak! — zawołała niemal z jękiem.

— W takim razie — proszę o wiarę — powiedział spokojnie.

Zdumiona odskoczyła od niego o krok. Ale spojrzawszy w jego magnetyczne oczy, odparła szeptem:

— O, wierzę, że ci się uda, wierzę, wierzę...

Odwrocił się bez słowa i wyszedł. — Ale niósł głowę trochę wyżej. Tak jej się przynajmniej zdawało.

Płynęły godziny. Północ. Ciemności. Zaczyna świtać. Przyszedł o świcie.

— Niebezpieczeństwo minęło.

Jacqueline kiwnęła głową. Nie mogła wydobyć głosu z gardła.

— Nie przychodziłem, bo chciałem się upewnić — mówił Duan.

— Wiedziałam... że przyjdiesz... jak... tylko... będziesz mógł...

Duan poszedł do drzwi, przystanął i odwrócił się.

— Połóż się teraz. Możesz spać spokojnie... szczęśliwa!

Ostatnie słowo rzucił jakby na dodatek, jakby z wysiłkiem.

XV.

Przez najbliższe dni prawie go nie widywała. Spotykała się przelotnie, ale zauważała u niego napięcie w twarzy, świadczące o przemęczeniu, nad którym panował całą siłą woli. Piątego dnia napięcie pękło. Bell przezyciężył niebezpieczeństwo i reszta kuracji była kwestią czasu. Duan zszedł na śniadanie przerażająco mizerny z twarzą w zmarszczkach.

Towarzyszyła mu z ciężkim sercem. Starala się mó-

wić miłe, wesole rzeczy, żeby się poczuł lepiej. Z jaką radością, gdyby mogła, objęłaby go za szyję, przytuliła twarz do jego dladego policzka, miłością przywróciła mu siły i humor.

— Dziś możesz go odwiedzić — oznajmił niespodziewanie.

Wybiła godzina, której się obawiała. Jakkolwiek była szczęśliwa, że Bell został uratowany, to pragnęła gorąco nigdy się już z nim nie zobaczyć.

— Przykro mi, że nie mogłem wcześniej cię do niego dopuścić — ciągnął Duan. — Ale wprawdzie musiałem chłopaka zreperować.

— Henryku... dla mnie... tak pracowałeś, żeby mu uratować życie? — padło ciche pytanie.

— Dla ciebie? — spojrzął na nią dziwnie i zaśmiał się głucho. — Jeżelibym użył mojej wiedzy lekarskiej dla pobudek innych niż czysto humanitarne, nazwij mnie zdradą... Ratuję ludzi, bo nie potrafiłbym nie ratować, a jeżeli który pacjent umrze, to już jest siła wyższa.

Jacqueline była zszokowana.

— O! — wykrzyknęła tonem prawie że zawodu. — Czyli gdyby mnie nie było... to byś go ratował z takim samym poświęceniem?

Momentalnie się spostrzegła, że wyrwała się z przypuszczeniem małostkowym, a nawet brzydkim.

Była szczęśliwa, że odpowiedział tak, a nie inaczej.

Zaczerwiła się gwałtownie ze wstydu nad sobą i z radości i dumy, że on jest wielkim człowiekiem, że niezależnie od swoich miłości i nienawiści spełnia rolę lekarza jak msj, nie dając do siebie dostępu żadnym osobistym wzruszeniem.